

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Quænam sint fulgura illa, voces, ac tonitrua, quæ de throno procedere visa sunt. Et de throno procedebant fulgura, & voces, & tonitrua. Sectio. V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

qua dilexit nos, communiſicauit nos in Chriſto, (cuius gratia eſt ſaluaſti) & confeſſus eſt aui, & conſiderare fecit in caeleſtibus in Chriſto Ieſu. Ex quo mirum in modum reſplendet Dei in homines amor, & beneficentia, qui propter Chriſtum ad tam ſublimem eos honoris gradum euexit, vt in nobiliſſima illa curia, tot principibus, id eſt, Angelis ſtantibus, & miniſtrantibus coram Deo in diuinitatis ſuæ throno ſedente, ipſi quoque in thronis pulcherrimis glorioſi conſideant.

Amor Dei in homines.

Tertio, apparuerunt iidem vigintiquatuor ſeniores circumamicti veſtimentis albis, quæ gloſſa interpretatur virtutes, quibus ſancti & teguntur, & albet. Richardus de S. Victore, mundiciam caſtitaſ, & boni operis. Pannonius, caſtitaſ, & ſapientiaſ. Dionyſius Carthuſianus, caſtitaſ. Rupertus æternam iocunditaſ. Alij, gloriaſ corporis. Nobis tamen, verò ſimilius videtur, aut virtutum ornameta: aut gloriaſ animæ accipiendam eſſe. Cum enim hæc apparitio, Eccleſiæ ſtatim ante illam generalem reſurrexionem reſpreſentet, & per vigintiquatuor ſeniores excellentium ſanctorum multitudo, qui in vtroque teſtamento, ſanctitate, doctriſna, & gubernandi prudentia floruerunt, intelligatur, quorum pauci cū Chriſto in corporibus glorioſis in cælum aſcenderunt, non pollumus per veſtimenta alba gloriaſ corporis, ſed aut virtutum pulcherrima ornamenta, aut certè gloriaſ animæ intelligere. Atque eandem gloriaſ exprimunt coronaſ aureaſ, quæ in ſingulorum capitibus apparuerunt: cur verò gloriaſ coronaſ ſimilis dicatur, uſe ſum ſuperius explicauimus: ſignificant etiam Regiam poteſtateſ, verè enim beati ſunt Reges, de qua re, quia iam ſuo loco diximus, non eſt cur eadem replicamus.

VI. Gloſſa. Rich. Viſt. Pannon. Dion. Cart. Rupert. Per veſtimenta alba quid accipiendum.

Beati verè reges.

Quænam ſint fulgura illa, voces, ac tonitrua, quæ de throno procedere viſa ſunt.

Et de throno procedebant fulgura, & voces, & tonitrua.

SECTIO. V.

Hæc omnia ad ſtatum præſentis Eccleſiæ pertinent. Per fulgura, communis expoſitio, (quæ etiam eſt Diui Auguſtini, ſeu Ticonij, Ruperti, Richardi de ſancto Victore) miracula intelligit, quæ Deus per ſeniores illos, ad mundi conuerſionem edidit, & nunc etiam edit, edetque uſque ad finem mundi. Per voces, ac tonitrua, Diuini verbi prædicacionem, eo tamen diſcrimine, quòd voces exprimit temperatas admonitiones mediocriter auribus inſonantes. Tonitrua verò terrificas de futuro iudicio, pœniſque impiorum comminationes. Præterea etiam ſublimis de Chriſti diuinitate, diuiniſque etiam perfectionibus, ac ſecretioribus ſi dei arcanaſ concionas: quemadmodum exponit Pannonius. Rupertus aduertit, quia ſancti, non à ſeipſis, id eſt, à propria poteſtate: ſed ex virtute diuina edunt miracula: id eſt, de fulgura, non à ſedibus ſeniorum, ſed de throno Dei procedere, cuius ſolius eſt vera patrare miracula.

I. D. Auguſt. Ticon. Rupert. Rich. Viſt.

Pannon. Rupert. Ex virtute diuina ſancti edunt miracula.

II.

Atque hinc primum habes concionatoreſ Euangelicorum pro ratione loci, temporis, atque auditorum, accommodatè debere concionem: ſiquidem vt diximus, voces hoc loco tum temperatas admonitiones, tum faciliores ad intelligendum, de moraliſque rebus tractationes: tonitrua verò tum terrificas comminationes, tum altiorem de ſublimibus rebus ſermonem ſignificant: quos omnes dicendi modos vſurpare debet concionator Euangelicus: accommodatè ad auditorum conditionem de diuinis rebus diſputans, quam concionandi formam ſeruabat Apoſtolus vt ipſemet teſtatur 2. Cor. 5. cum ait: Siue enim mente excedimus Deo, ſiue ſobrii ſumus vobis: hoc eſt, ſi altiora & ſublimiora prædicamus, id ad explicandam Dei naturam, commendandamque eius gloriaſ, præſtamus: ſi autem

Quam concionandi formam ſe uare debeat concionator Euangelicus. 2. Cor. 5. 4.

mediocritia loquimur, id velti causa facimus, vt nos vestro captui, capacitati que accōmodemus: habemus etiam huius rei illustre exemplum in Ioanne Apostolo, qui singulos pro suo captu, & conditione admonebat, vt est perspicuum ex illis verbis primæ eius epistolæ, cap. 22. *Scribo vobis filioli, quoniam remittuntur vobis peccata propter nomen eius. Scribo vobis patres, quoniam cognouistis eum, qui ab initio est. Scribo vobis adolescentes, quoniam vicistis malignum. Scribo vobis infantes, quoniam cognouistis patrem. Scribo vobis iuuenes, quoniam fortes estis, & verbum Dei manet in vobis, & vicistis malignum.* Vnde si aduertis, Ioannes accommodatē ad ætates, & conditiones loquitur. Tres enim ætates connumerat, puerorum, iuuenum, senum: & vnicuique quod congruum est, tribuit. Nam quia pueri per ignorantiam, & inscientiam labuntur, ait quod illis, peccata remittuntur, quoniam peccatum ex ignorantia, quod proprium puerorum est, maior: in aliquem excusationem continet: & quia iidem pueri interdum per ætatem parentes non agnoscunt, ideo iis quodammodo blanditur, laudans quod Patrem caelestem cognoscant. Senum illud est proprium, quod prisca & antiqua in ore habeant: cum igitur Patre æterno nihil sit antiquius, cum sit æternus, idcirco eis laudi tribuit, quod nouerint patrem illum, qui ab initio est, hoc est ex æternitate. Denique quia adolescentes & iuuenes valent robore, ac de virium magnitudine, corporisque firmitate gloriari solent, iactare que se, quod victorias consequantur, propterea illos gaudere iubet quod malignum, id est, dæmonem superarint.

III
Rich. Vich.
Mat. 24. 27.
Per fulgura
cur significat
miracula.
Abac. 3. 11.
D. Hieron.
Miracula ar
morum Dei
coruscatio, ex
D. Greg.

Illud deinde notandum est, pulchrè per fulgura significari miracula, cuius similitudinis ratio multiplex est. Prima, quia, vt ait Richardus de S. Victore, sicut fulgura longè clarè que coruscant, iuxta illud Mat. 24. *Sicut fulgur exit ab Oriente, & paret usque in Occidentem: sic miraculorum splendor, & fulgor latè multorum cōmemorations funditur, plurimò que vel ad fidem conuertit, vel iam conuersos in fide confirmat: atque idcirco miracula, splendor & coruscatio armorum Dei appellantur* Abacuch cap. 3. vbi pro eo, quod ex Hebræo transtulit Hieronymus. *In luce sagittarum tuarum ibunt, in splendore fulguratis haste tue.* Septuaginta reddiderunt, *in lumine iacula tua ibunt, in splendore seu coruscatione fulgoris armorum tuorum.* Quem locum in hanc sententiam expendit D. Gregorius lib. 30. Moralium, cap. 3. *Fulgur, inquit, armorum est claritas miraculorum, armis nos tuemur, iaculis aduersa destruiamus, arma ergo cum iaculis sunt: miracula cum prædicatione. Etenim sancti verbi prædicationis, quasi iaculis aduersarios feriunt, miraculis vero quasi armis se tuentur, vt quantum sint audiendi, sonent per impetum iaculorum, & quantum sint reuerendi, clariscant per arma miraculorum.*

III
Miracula e
sancti vt e
nubibus ful
gura egre
diantur.
Esa. 5. 6
D. August.
Psal. 96. 4.
D. Gregor.
Iob. 38. 35.

Secunda, Quia sicut fulgura è nubibus egrediuntur, ita è sanctis prædicatoribus miracula, atque a deo cum miracula appellantur fulgura, tacitè innuitur sanctos esse veluti nubes, quo nomine censentur Esaiæ. 5. *Mandabo nubibus meis, ne pluane super eos imbrem, & cap. 6. Qui sunt isti qui vt nubes volant? In hunc sensum* D. Augustinus accepit locum illum Psalm. 96. *Alluxerunt fulgura eius tibi terra, vidit, & commota est terra. Misit, inquit, Dominus Apostolos, prædicatores, & sanctos veluti nubes, videbantur homines, & contemnebantur: quem admodum nubes videntur, & contemuntur, antequam de eis exiliat, quod mireris: erant illi quidem homines infirmi, carnem portantes, sed erat in illis quod fulguraret, erat quod coruscasset: accedebat Petrus homo piscator, orabat: & surgebat mortuus, forma humana nubes erat, splendor miraculi coruscatio erat, rectè autem adiungit: *Vidit, & commota est terra, quia tota terra commota est fulgoribus de illis nubibus erumpentibus.* Eodem sensu D. Gregorius lib. 30. Moralium cap. 3. exponit illud Job. 38. *Nunquid mittes fulgura & ibunt, & reuertentia dicent tibi, adsumus. Fulgura, inquit, ex nubibus exeunt, cum mira opera ex sanctis prædica-**

predicatoribus ostenduntur, qui idcirco nubes vocari solent, quia & coruscant miracula, & verbu pluuunt: & quia humana corda istis miraculorum fulgoribus conturbantur, dicitur Psal. 17. 15. Fulgura multiplicauit, & concurbanis eos.

Tertia, Quia sicut fulgurum coruscationem pluuia consequitur, ita miraculorum splendorem consequitur penitentia, conuersio, & lachryma peccatorum antea cte vita, errores, & ex citate lamentantium: utrunque significauit vnum quide in literali sensu, alterum in mylico Regius vates eum dixit Psal. 134. Fulgura in pluuia fecit. In que locum (vt hoc obiter dicamus) eleganter annotauit ad litera D. Augustinus, voluisse Deum, vt post fulgura pluuia sequeretur: quia fulgura sine pluuia terrent, & nihil utilitatis afferrent mortalibus, itaque voluisse vt post fulgurum terrorem, refectio pluuia sequeretur: sic enim ille omnes suas comminationes in bonum tandem nostrum, & utilitatem conuertit, iuxta illud Tobia 3. Post tempestatem tranquillum facit. Nec minus elegans est D. Hieronymus in eum locum obseruatio, quam reperies in eius commentarijs super tertium caput Marci, fulgura in pluuia fecit, vt extinguat misericordia, quod indicium inuult.

Quarta, Cum fulgura in sacris literis nonnunquam pro fulminibus vsurpentur (nec enim dubitandum est, fulmina fuisse illa, quibus Deus Aegyptios oppressit, qua tamen Exod. 9. 22. Reg. 22. & Psal. 17. fulgura nuncupantur.) Illud etiam ad miraculorum vim explicandam pertinet, quod sicut fulmina in agro exterius manente corpore, vniuersa ossa comminuit & loculis integris pecunia conflant & manente vagina enses liquefaciunt, ita Deus per miraculorum suorum fulmina infideles, & peccatores sic interdum afficit, vt cum exterius similes alijs remaneant, in carne videlicet ambulantes, non tamen secundum carnem militent, vt dixit Paul. 2. ad Corinth. 10. sed omnem cordis duritiem intrinsecus amittant, & diuino amore liquefacti in Deum ferantur. Denique diuitijs, ac secularibus honoribus contemptis, se Deo deuoueant, ita vt a caelesti aliquo fulmine percussi videantur, quod in suis laboribus: qui etiam instar fulminum sunt, videtur Dauid agnouisse, cum dixit Psal. 41. Dum confringuntur ossa mea exprobrauerunt mihi, qui tribulant me inimici mei.

Secundo, Notandum est recte etiam per tonitrua sublimes, ac terrificas conuersiones significari, tum propter admirationem, quam altissima fidei mysteria auditorum mentibus iniiciunt; tum propter terrorem, quem ex poenatum inferni commemoratione peccatoribus incutiunt: quibus potissimum de causis filij Zebedæi, Iacobus videlicet, & Ioannes appellati sunt a Christo, Boanerges, id est, filij tonitruui, Marci 3. quod Hebraea phrasi idem est, quod tonitrua: sicut filius iniquitatis pro filio iniquo, & filius perditionis pro perditio filio ponitur. Ratio vero est, quia altissima fidei mysteria, & formidanda malis praeparata iudicia admirabili, ac terrifico concionis roboatu tonuerunt: praecipue vero Ioannes qui mox Euangelij sui initio altissimè intonuit, dicens: In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, &c. Accedit, quod tonante calo cerua pariunt, cum enim difficillimi sint partus, vt habes Iob 34. audito tonitru pra timore pariunt: quod ad literam significauit Regius vates Psal. 28. cum dixit: Vox Domini praeparantis cernos: vbi cernos legendum videtur ex textu Hebraeo: qui habet צלצלים, quae terminatio manifestè serminea est. Si enim cernos legendum esset, oportuisset dicere צלצלים, Graecum autem ελαφος vtrumque significat, quate alij cum Diuo Hieronymo ex Hebraeo transferunt, Vox Domini obstetricans, seu parturire faciens ceruas, vbi per vocem Domini tonitruum intelligitur, sic igitur etiam peccatores, qui ceruis propter terrorem comparantur, ob id vocentur.

V.
Miracula, conuersione
punctio & lachryma consequuntur.
Psal. 134. 7.
D. August. In bonum suum comminationes suas conuertit Deus.
Tob. 3. 22.
D. Hieron. VI.

VII.
Iacobus, & Ioannes dicitur Boanerges a Christo dicti.
Marc. 3. Ioan. 7. 16. 34.

VIII.
Iacobus, & Ioannes dicitur Boanerges a Christo dicti.
Marc. 3. Ioan. 7. 16. 34.

Peccatores ceruis similes ob id vocentur.

LEGAS
IN
DECO
CUI

Prou. 18. 1.

Esai 26. 8.

D. August.

Psal. 47. 7.

D. Ambr.

Diuiinarum

communitate

num vis ad

conuertendos

peccatores.

Exod. 14. 24.

Psal. 76. 17.

iuxta illud Prou. 18. *Fugit impius nemine persequente*, qui etiam difficilem, ceruarum instar spiritualem conuersionis sortum emittunt, audita terrificam quadam de iudicio, & inferni cruciatibus, concione, quasi tonitruo audito pariunt, & conuertuntur. Quemadmodum ipsi consentitur Esai 26. *A facie tua Domine conceptimus, & quasi parturimus, & peperimus spiritum salutis*: quanquam enim in Hebræo illud *A facie tua*, ad præcedentem sententiam pertineat, tamen Septuaginta ad sequentem retulerunt, sic locum transferentes propter timorem Domini in utero accepimus, &c. Eodémque modo legit D. Augustinus in Psalmum 47. super illa verba, *Idolores ut parturientis*. Et D. Ambrosius libro 2. De interpellatione Iob capite 4. Hanc etiam peccatorum conuersionem, quæ per miraculorum, & magnorum auxiliorum vim perficitur, habet typicè expressam in subuersione curruum Pharaonis, de qua est sermo Exod. 14. *Respicies Dominus super castra, Ægyptiorum, subuertit rotas curruum*: eam enim rotarum & curruum subuersionem simul tonante celo cõtinuisse docuit Regius uates Psal. 76. cū dixit: *Viderunt te aqua Deus, & timuerunt, & turbata sunt abyssus, multitudo sonitus aquarum, uocem dederunt nubes. Etenim sequita tua transeunt, uox tonitruus tui in rota. Vbi rota pro rotis, id est, curribus posita est: sic etiam ad terrificum diuinarum comminationum tonitrum rotæ curruum dissipantur. Id est impiorum fastus & superbi destruitur: & in humilem ad suauem Euangelij iugum subiectionem commutatur.*

Quid sint septem lampades ardeptes ante thronum.

Et septem lampades ardentes ante thronum, qui sunt septem spiritus Dei.

SECTIO VI.

I. Quid per septem lampades, quæ ante thronum Dei ardebant, intelligendum sit, Ioannes ipse explicauit, cū dixit: *Et septem lampades ardentes ante thronum, qui sunt septem spiritus Dei*. Per hos autem septem spiritus, quidam uniuersitatem Angelorum, plures septem spiritus sancti dona accipiunt. Verum cū nos iam primo capite dixerimus, per septem hosce spiritus, intelligendos esse septem præcipuos Angelos rebus humanis præfidentes, sicuti intellexerunt Irenæus, & Clemens Alexandrinus, quos hoc loco citat Arethas, illud dumtaxat explicandum superest, cur lampadibus ante thronum Dei ardentibus comparentur. Illa igitur est ratio potissima. Quia nimirum septem isti Angeli fideles in fidei caligine, vitæ que huius tenebris versantes, per inferiores Angelos, & interdum etiam per seipos, tanquam splendidissimæ lampades illuminant: quam eandem ob causam astra matutina appellantur Iob 38. *Uideras, cum melaudarent simul astra matutina?* Quo loco Patres per astra matutina, Angelos accipiunt, ueluti D. Gregorius,

Iren. Clem.

Alex. Areth.

Septem præ-

cipuos Angeli

cur lampades

dicantur.

Iob 38. 7.

D. Greg.

D. Hieron.

II.

Zachar. 4.

D. Hieronymus in commentarijs eius loci. Sunt autem hæ lampades continuo ante thronum Dei, id est, omnibus expositæ, ut ex illis quicunq; uoluerint, lumen sibi mutuari possint, unde ad idem significandum, diuersa tamè similitudine, & candelabro illo aureo apud Zachariam, capite 4. septem lucernis constante quod Ecclesiã representabat, septem spiritus sancti donis illustratam, ex duobus rostris aureis, id est, quibusdã ueluti clauis dependebant septem infusoria, id est septem uasa, in quibus seruabatur oleum, quod in lucernas mitteretur, quemadmodum pleriq; interpretantur, de qua tamè interpretatione in nostris super Zachariã cõmentarijs, quid sentiendũ sit docemus. Quæ infusoria Arias Montanus in cõmentarijs super Zachariam interpretatur caelestes

Arias Mont.